

Ügyszám: NAIH-2309-11/2013/V.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

Mohács Város Önkormányzatának információszabadsággal kapcsolatos jogsértése tárgyában

A fenti ügyiratszámú ügyben a bejelentő azt kifogásolta, hogy Mohács Város Jegyzője nem teljesítette maradéktalanul az adatigénylését. A bejelentő adatigénylése többek között arra irányult, hogy Mohács Város Önkormányzata rendelkezik-e Mohács városán kívül egyéb ingatlannal, és ha igen, akkor az ingatlan milyen funkciót tölt be. Utóbbi adatigénylést a jegyző válasz nélkül hagyta.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított, amelynek során az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította a jegyzőt az adatok kiadására.

A jegyző válaszában arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a bejelentő számtalan pert indított már az Önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, valamint a város vezetői ellen.

A jegyző nem vitatta azt a tényt, hogy a kért adatok közérdekű adatok, azonban leszögezte az alábbiakat:

Álláspontja szerint a közérdekű adatigénylés polgári jogi igény, amelyet az adatigénylő polgári jogi igényként, annak megtagadása esetén pedig polgári perben érvényesíthet az adatigénylést megtagadó adatkezelővel szemben. Ezért a Polgári Törvénykönyv alapelveinek az adatigényléssel kapcsolatban keletkezett jogviszonyokban is érvényesülniük kell, illetőleg alkalmazni kell azokat. A 2014. március 15-éig hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5. § (1) bekezdése tiltja a joggal való visszaélést, és a (2) bekezdése szerint joggal való visszaélésnek minősül a jog gyakorlása, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem függő célra irányul (pl. személyek zaklatására).

Helytállónak tartotta a jegyző azt a felfogást is, hogy az adatigénylés indoka közömbös, és az adatigénylő nem köteles számot adni arról, hogy mely okból kívánja a közérdekű adat kiadását. Ettől függetlenül – álláspontja szerint – az alanyi jog gyakorlása nem ütközhet a Ptk. 5. §-ába, azaz a jog gyakorlásának rendeltetésszerűnek kell lennie.

A fentiek okán – noha az adatigénylés formai megtagadására nem került sor, annak teljesítésére sem, – a jegyző álláspontja szerint a bejelentő nem közérdekből, nem a közérdek érvényesülése céljából nyújtja be adatigényléseit.

A jegyző álláspontja szerint a bejelentő kifejezetten személyes érintettsége, ezen belül személyes sértettsége miatt kívánja azon jogát gyakorolni, amely nem fér össze az adatmegismerés Alaptörvényben és az Infotv.-ben biztosított rendeltetésével. Az ilyen motivációjú személyes érdek által vezérelt visszaélésszerű joggyakorlás megítélése szerint nyilvánvalóan nem felel meg a joggyakorlás társadalmi rendeltetésének.

Tekintettel arra, hogy az adatok megismerhetősége biztosításának elsődlegesen a közügyek átláthatóságát kell szolgálnia, a jegyző álláspontja szerint a bejelentő adatigénylése nem a

közfeladatot ellátó szerv működésének megismerésére, hanem annak a városvezetésnek a zaklatására irányul, akikkel évek óta pereskedik.

A fentiek alapján (hivatkozva a Kúria Pfv. IV. 20.137/2013. számú ügyben hozott ítéletére is) kérte a jegyző a vizsgálat megszüntetését.

Tekintettel arra, hogy a jegyző a felszólításban foglaltakat nem teljesítette, a Hatóság az ügyben az Infotv. 56. § (3) bekezdése alapján ajánlást tett a Baranya Megyei Kormányhivatal kormány megbízottjának a következő tartalommal:

„A Hatóság álláspontja szerint a rendeltetésszerű joggyakorlás polgári jogi követelménye (mind a hatályos, mint pedig a 2014. március 15-én hatályba lépő új Polgári Törvénykönyv alapján) egyértelműen a magánjogi jogviszonyok (a személyek egyes vagyoni és személyi viszonyai) tekintetében irányadó. Amikor egy állampolgár közérdekű adatigénylést terjeszt elő egy közfeladatot ellátó szervnél, ezáltal az Alaptörvényben és az Infotv.-ben meghatározott információszabadsághoz fűződő alapjogát gyakorolja, amelynek vonatkozásában nem érvényesülnek a polgári jogi alapelvek, hiszen az adatigénylő és a közfeladatot ellátó szerv között nem jön létre polgári jogi jogviszony.

Az Alaptörvény 1. cikk (3) bekezdése szerint „az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Az Alaptörvény 6. cikk (2) bekezdése szerint „mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez”.

A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő alapvető jogra vonatkozó törvényi szabályokat az Infotv. tartalmazza. Az információszabadság – a legtöbb alapjoghoz hasonlóan – a szükségességi-arányossági teszt alapján korlátozható.

A közérdekű adatok megismerése iránti igény nem vagyoni jogi vagy személyiségi jogból eredő igény, így a joggal való visszaélés Ptk.-beli tilalma sem értelmezhető a közérdekű adatigénylések tekintetében.

Fontos kiemelni továbbá, hogy a közérdekű adatigénylések esetében irreleváns az a körülmény, hogy a közérdekű adatokat az adatigénylő milyen céllal kéri (az adatigénylés motivációja), és ez utóbbi állítást a panaszolt jegyző sem vitatja. Az Infotv. 28. § (2) bekezdése alapján az adatigénylő személyes adatai csak annyiban kezelhetők, amennyiben az az igény teljesítéséhez és a költségtérítés megfizetéséhez szükséges. Ezt követően az igénylő személyes adatait haladéktalanul törölni kell. Amennyiben az adatigénylőre vonatkozó következtetést lehet levonni az adatigénylés motivációjából, ez olyan személyes adatnak minősül, amely egyébiránt az Infotv. 28. § (2) bekezdése alapján csak az adatigénylés teljesítéséhez szükséges mértékig kezelhető.

A fentiek alapján a Hatóság álláspontja szerint az adatigénylés teljesítése során nem vizsgálható, hogy az adatigénylő rendeltetésszerűen gyakorolja-e az alapjogát, illetve, hogy az adatigényléssel milyen célt kíván elérni, joggal való visszaélésre hivatkozva nem lehet elutasítani az adatigénylést.

Fontos továbbá megjegyezni, hogy az adott ügyben az adatigénylés szorosan Mohács Város Önkormányzatának gazdálkodásához kapcsolódó, az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatok kiadására irányult. Az adatigénylés nem új adatok előállítására vonatkozott, hanem az Önkormányzat kezelésében meglévő adatok kigyűjtésére, illetve kiadására. A Hatóság álláspontja szerint továbbá a kért adatok kigyűjtése – amennyiben egyáltalán van ilyen adat a kezelésükben –

nem járhat az Önkormányzatnak komoly ráfordítással, ugyanis az adatigénylés nem jelentős terjedelmű.

*A Hatóság Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján tett felszólítása nem vezetett eredményre, és a Hatóság megalapozottnak tartja az ügyben keletkezett jogsérelem fennállását. Ezért az Infotv. 56. § (3) bekezdése alapján a Hatóság **ajánlást** tesz a Baranya Megyei Kormányhivatalnak – mint az adatkezelő felügyeleti szervének – arra, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az adatigénylés mihamarabbi teljesítése érdekében.”*

A jogsérelem mielőbbi rendezése céljából a Baranya Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja felhívta a panaszolt jegyzőt az adatok mielőbbi kiszolgáltatására.

Tekintettel arra, hogy a jegyző sem a Hatóság felszólításának, sem a Kormányhivatal felhívásának nem tett eleget, ezért a Hatóság az Infotv. 58. § (2) bekezdés d) pontja alapján további intézkedésként ezt a jelentést készítette, amelyet az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján a honlapján bárki számára elérhetővé tesz.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben az információszabadsághoz fűződő joggal összefüggő jogsérelem orvoslására és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár